

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛНСМУ, профкому та місцевому, Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

П-812919

Ціна 20 коп.

Радянські вчені в короткі строки прекрасно розв'я-
зали проблему одержання атомної енергії. Вони збага-
чують енергетичні ресурси нашої країни, успішно пра-
цюють для розвитку народного господарства і зміцнення
безпеки нашої Батьківщини. Зусиллями наших учених
створено такі видатні твориння технічної думки, як елек-
тронні лічильні машини, різні прилади і механізми, успішно
розв'язуються інші складні проблеми розвитку науки і
техніки. Дозвольте з трибуни з'їзу висловити глибоку
подяку народу нашим ученим за їх плодотворну роботу.
(Із звітної доповіді ЦК КПРС XX з'їзді партії)

Колектив Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова гаряче схвалює ленінську генеральну лінію нашої партії

XX з'їзду КПРС

Професорсько-викладацький склад, студенти і адміністративно-технічні працівники Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова посилають палкій привіт країм посланцям партії—делегатам XX з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу.

В літописі комуністичного будівництва в нашій країні, в літописі міжнародного комуністичного і робітничого руху цьому з'їзові належить особливе місце. XX з'їзд партії ввійде в історію, як з'їзд побідного будівництва комунізму.

В ці дні наші погляди звернені до Москви, до Великого Кремлівського палацу, де засідає XX з'їзд КПРС. З великим натхненням сприйняли ми звітну доповідь Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу XX з'їзу, з якою виступив перший секретар ЦК КПРС тов. М. С. Хрущов, і виступили делегати з'їзу. В них знайшли яскравий вираз думи і сподівання робітничого класу, колгоспного селянства і інтелігенції, їх кровні життєві інтереси.

Комуністи і всі радянські люди пишаються результатами роботи Центрального Комітету партії. Вся діяльність Центрального Комітету і в галузі внутрішньої і в галузі зовнішньої політики просякнута тим почуттям нового, тим духом творчих шукань, ініціативи, тою непримиреністю до недоліків, які властиві ленінському стилю партійного керівництва.

Центральний Комітет партії в ці роки особливо близько стояв до народу, чуйно прислухався до вимог життя, проявляв особливу прозорливість в оцінці внутрішньої і зовнішньої обстановки, вміло мобілізував партію і всіх трудящих на розв'язання назрілих завдань комуністичного будівництва.

Завдяки колективному керівництву і єдності партії, Центральний Комітет дав багато конкретних прикладів творчого застосування і розвитку марксизму-ленінізму.

В дні XX з'їзу з надзвичайною силою виявляється нерозривний зв'язок

зок партії і народу. Трудящі нашої країни гаряче схвалюють діяльність Комуністичної партії, виражують рішучість зробити все для перетворення в життя великої програми будівництва комунізму.

Разом з усіма радянськими людьми колектив Одеського державного університету сповнений рішучості виконати ті величезні завдання, які ставить перед нашим народом Комуністична партія.

Глибока подяка народу нашим радянським ученим, виражена з трибуни з'їзу М. С. Хрущовим, запалює наших вчених на нові успіхи і зобов'язує змінювати зв'язки з практикою, з виробництвом, звернути особливу увагу на питання, які мають велике практичне значення, на узагальнення передового досвіду комуністичного будівництва.

Ми обіцяємо звернути найсерйознішу увагу на якість підготовки спеціалістів, змінити зв'язок викладачів і студентів університету з життям, з практикою, з виробництвом, з школою, докорінно покращити виробницу практику студентів. Ми будемо добиватись творчого оволодіння марксистсько-ленінською теорією і рішуче боротися з начотництвом і dogmatismom.

Світлі, прекрасні далі відкриті перед радянськими людьми. Як немеркнучий маяк, освітлює нам шляхи непереможне марксистсько-ленінське вчення. Натхнені і керовані Комуністичною партією, радянські люди упевнено дивляться в майбутнє. Вони знають, вони твердо переконані, що під пропором перетворюючого світу вчення марксизму-ленінізму наша партія приведе радянський народ до повного торжества комунізму.

'Хай живе Комуністична партія Радянського Союзу—керівна і спрямовуюча сила радянського народу, який буде комунізм!

(Лист професорсько-викладацького складу, студентів і адміністративно-технічних працівників університету, одностайно схвалений на мітингу).

22 лютого у великому актовому залі університету відбувся багатолюдний мітинг вчених, студентів та службовців університету, присвячений XX з'їзду КПРС. Мітинг відкрив секретар партбюро тов. Симоненко. З повідомленням про роботу XX з'їзу виступив секретар Одеського обкому КП України тов. Чернявський. На мітингу виступили також тт. Тульчинська, Леонов, Збащук, Елькін, Куценко, Кульський. Виступаючи гаряче схвалювали внутрішню і зовнішню політику нашої партії і висловили готовність віддати всі свої сили, досвід і знання справі виконання величних накреслень XX з'їзу КПРС.

З виступу доцента І. Г. ЛЕОННОВА

В справі підготовки висококваліфікованих спеціалістів величезне значення має ідеологічна робота, головним недоліком якої є, як відзначено на з'їзді, відірваність від практики.

Часто ще наші працівники ідеологічного фронту — викладачі суспільних дисциплін, пропагандисти і агитатори — роз'яснюють, що таке комунізм. А тепер треба уже практично показати, як потрібно будувати комунізм. Питання марксистсько-ленінської економічної науки, її нерозривного зв'язку з практикою комуністичного будівництва повинні стояти в центрі всієї пропагандистської роботи.

В дусі завдань, поставлених XX з'їздом КПРС, всім кафедрам суспільних наук потрібно буде в найближчий час переглянути плани науково-дослідної роботи.

Потрібно посилити наступ на пережитки капіталізму в свідомості людей, невтомно викривати буржуазну ідеологію, розкривати її реакційність. Потрібно підвищити пильність в ідеологічній роботі.

Початок наших занять в другому семестрі співпадає з роботою XX з'їзу КПРС. Потрібно буде звернути велику увагу на вивчення всіх питань і матеріалів з'їзу.

З великим інтересом слідкують студенти університету за роботою XX з'їзу КПРС.

В аудиторіях, лабораторіях, гуртожитках університету в кожну вільну від роботи годину йде жваве обговорення доповідей та виступів делегатів XX з'їзу КПРС.

На фото: студенти хімічного факультету вивчають матеріали з'їзу.

З виступу проф. Д. Г. ЕЛЬКІНА

Історичні виступи на ХХ з'їзді КПРС, присвячені завоюванням радянської науки в її найрізноманітніших галузях, викликають у нас почуття гордості.

Проте ми не маємо права заспокоюватися на досягнутому. ХХ з'їзд партії ставить перед нами велике завдання в галузі науки і підготовки кваліфікованих кадрів, які ми виконамо, переборюючи всі недоліки в роботі. Ми повинні перебудувати свою роботу згідно з вимогами промисловості, сільського господарства, освіти, культури. Школа чекає кваліфікованих вчителів, які забезпечать навчання дітей, майбутніх учасників комуністичного будівництва, виховання їх на основах комуністичної моралі, надання їм необхідних політичних знань, умінь і навиків. Наші кадри повинні бути підготовлені для роботи в політехнічній школі.

Політехнізація школи робить лише перші кроки. Рішення ХХ з'їзу КПРС з усією наполегливістю вимагають від нас допомогти школі в здійсненні завдань політехнічного навчання. Час переходить від слів до діла.

Наш колектив має безсумнівні до-

З виступу студента фізики-математичного факультету А. КУЦЕНКА

Все велике і прекрасне, що створено в нашій країні, нерозривно зв'язане з Комуністичною партією. Зараз неможливо уявити собі нашу країну без заводів, електростанцій, радгоспів, колгоспів, МТС. Все це зроблено нашим великим народом під керівництвом партії. Ось чому кожна радянська людина на питання, кому вона зобов'язана своїм шляхом, відповість: «Партії». Комуністичні партії довірили народи своє долю, в її політиці бачать втілення своїх самих корінних, самих життєвих інтересів, в планах партії — наше комуністичне завтра, щастя нашого народу і майбутніх поколінь.

Ось чому в житті радянських людей XX з'їзд є такою важливою подією.

Багато завдань, поставлених пар-

тією, доведеться вирішувати нам, молодим спеціалістам.

В своїй доповіді на ХХ з'їзді партії М. С. Хрущов дав високу оцінку роботи нашої молоді і сказав, що партії не раз доведеться звертатися до молоді. Ми пишемося тим, що свою роботу, своїми зусиллями будемо здійснювати великі накреслення партії. Куди б не послили нас — на будівництво атомних електростанцій, на підприємства чи в школи, на освоєння нових земель — ми вправдаємо надії партії і всії свої знання і вміння віддамо народові.

Своєю скромною працею ми доведемо, що ми необхідні люди на землі, як казав Горький. Адже роблячи свою маленькую справу, ми будемо створювати дійсно новий світ.

З виступу студента історичного факультету Б. КУЛЬСЬКОГО

ХХ з'їзд Комуністичної партії становить велике завдання перед усіма радянськими студентами, а також і перед студентами країн народної демократії, які навчаються в радянських учбових закладах. Ми, студенти країн народної демократії, від усього серця дякуємо великій Комуністичній партії Радянського Союзу і Радянському урядові за надану нам можливість вчитися в радянських вузах. Для нас, молоді країн народної демократії, немає більшої честі, ніж носити звання студента радянського вузу, глибокос

і конкретно вивчати життя радянської країни, знайомитися з грандіозним комуністичним будівництвом.

ХХ з'їзд є могутнім стимулом дальнього розвитку Радянського Союзу, могутнім стимулом дальнього зтуртування і єдності всього соціалістичного табору.

В єдиному фронті з миролюбними народами всього світу ми повторюємо слова, сказані на з'їзді представником чехословацького народу тов. Новотним: З Радянським Союзом — на вічні часи».

ПІДСУМКИ ЗИМОВОЇ ЗАЛІКОВО-ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ СЕСІЇ 1955-1956 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Минула сесія проходила в більш напружених умовах, ніж екзаменаційні сесії попередніх років. Викликало це, головним чином, тривалою перервою в навчанні у зв'язку з виїздом професорсько-викладацького складу і студентства в колгосп Іванівського району для надання допомоги в збиральні врожаю.

Які ж результати зимової заліково-екзаменаційної сесії?

Приємно відзначити, що переважна більшість студентів добре підготувалась до заліків і екзаменів з основ марксизму-ленінізму, політичної економії, діалектичного та історичного матеріалізму, дисциплін, що озброюють майбутніх молодих спеціалістів знанням об'єктивних законів розвитку природи і суспільства і умінням правильного застосування їх у практичній діяльності.

З 982 студентів I і II курсів успішно склали залік з основ марксизму-ленінізму 966 студентів.

Студенти IV курсу історичного факультету з двох спецкурсів: «Ідеологічні та організаційні основи КПРС» та «Диктатура пролетаріату» з 47 оцінок одержали 23 «відмінно» і 21 «добре».

Залік з політичної економії успішно склали 752 з 759 студентів III і IV курсів.

З 376 студентів, які складали екзамени з діалектичного та історичного матеріалізму, а також з історії філософії, 169 студентів (44,9%) одержали відмінні, а 198 студентів (52,6%)—добре оцінки.

Студенти історичного та фізико-математичного факультетів, а також географічного відділу геолого-географічного факультету склали екзамени з історичного матеріалізму лише на «добре» та «відмінно».

Результати екзаменів на геолого-географічному факультеті, на історичному та біологічному факультетах, а також на інших факультетах університету свідчать про те, що більшість студентів з усією серйозністю поставилися до навчання, до виконання свого обов'язку перед Батьківщиною. Так, явка студентів географічного відділу геолого-географічного факультету на заліки та екзамени становить 100%. 143 студенти цього відділу (99,1%) склали всі екзамени на «добре» та «відмінно». З 410 оцінок, одержаних студентами географічного відділу, 406 відмінних та добрих оцінок і лише 4 оцінки «задовільно». Незадовільних оцінок немає.

На історичному факультеті з 197 студентів, які складали екзамени, 195 студентів склали всі екзамени на «відмінно» та «добре», 2 студенти одержали 3 задовільні оцінки. Незадовільних оцінок на цьому факультеті також немає.

В цілому по університету з 2000 студентів, які складали екзамени, 1747 одержали лише відмінні та добре оцінки.

Авангардне місце в навчанні, як і завжди, займають студенти-комуністи, які виявили під час екзаменів добру підготовку з суспільних наук і спеціальних дисциплін. Студенти-комуністи всіх факультетів університету (за винятком математичного відділу фізико-математичного факультету) одержали на екзаменах лише відмінні та добре оцінки.

Поряд з позитивними результатами в ході зимової сесії виявилось і ряд істотних недоліків.

Окрім студентів ще не усвідомили всієї важливості вивчення суспільних дисциплін і несерйозно поставились до підготовки до заліків з ос-

нов марксизму-ленінізму та політичної економії, а також до екзаменів з діалектичного та історичного матеріалізму. Внаслідок цього 16 студентів не склали заліки з основ марксизму-ленінізму (Бутенко, Єдинович та інші—філологічний факультет; Шевченко, Руднева, Горловська, С. Мандель та інші—фізико-математичний факультет), 6 студентів не склали заліку з політичної економії (Лапіна—історичний факультет; Добродеев, Домрін—філологічний факультет; Мирнін—геологічний відділ геолого-географічного факультету; Краснова, Орлов—фізико-математичний факультет). Незадовільну оцінку з діалектичного матеріалізму одержала студентка IV курсу російського відділу філологічного факультету Кузьменко.

В цілому по університету академічну заборгованість з заліків мають 60 студентів (в тому числі 29 студентів фізико-математичного факультету). 99 студентів одержали на екзаменах 151 незадовільну оцінку, в тому числі 127 незадовільних оцінок мають студенти фізико-математичного факультету, 9—студенти хімічного факультету, 12—студенти філологічного факультету, 2—студенти біологічного факультету, 1—геологічного відділу геолого-географічного факультету.

З 376 студентів, які складали екзамени з діалектичного та історичного матеріалізму, а також з історії філософії, 169 студентів (44,9%) одержали відмінні, а 198 студентів (52,6%)—добре оцінки.

Студенти історичного та фізико-

математичного факультетів, а також географічного відділу геолого-географічного факультету склали екзамени з історичного матеріалізму лише на «добре» та «відмінно».

101 незадовільну оцінку одержали студенти I і II курсів фізико-математичного факультету. 50 студентів цього факультету мають від 2 до 4 незадовільних оцінок. Очевидно, студентам фізико-математичного факультету в зв'язку з специфікою вивчуваних дисциплін найважче було піквідувати місячну перерву в навчанні і наздогнати пропущені заняття. Керівництву фізико-математичного факультету, завідуючим кафедрами слід було б це передбачити і відповідно організувати навчальну роботу в першому семестрі. На жаль, цього зроблено не було.

На фізико-математичному факультеті не зайняли належного авангардного місця в навчанні й студенти-комуністи. Два студенти-комуністи математичного відділу Ігнатенко і Сапожников одержали під час сесії 5 задовільних і лише 1 добре оцінку із загальних 6.

Всі ці факти повинні викликати тривогу деканату, партійної і комсомольської організації фізико-математичного факультету. В другому семестрі вони повинні рішуче попілшити навчальну і політико-виховну роботу, особливо серйозну увагу приділивши студентам молодших курсів. Питання надання допомоги окремим відстаючим студентам, а, головне, посилення контролю за самостійною роботою студентів повинні бути в центрі уваги з перших днів заняття в другому семестрі.

Під час зимової заліково-екзаменаційної сесії 143 незадовільних і 388 задовільних оцінок одержали студенти-комсомольці. Крім комсомольців фізико-математичного факультету, 12 незадовільних опінок одержали комсомольці філологічного факультету, 8 незадовільних опінок—комсомольці хімічного факультету, на історичні рішення ХХ з'їзду КПРС.

Доцент С. М. КОВБАСЮК, проректор по навчальній роботі

винні зробити з цього відповідні висновки. Адже комсомол—це передовий загін радянської молоді, і кожен комсомолець університету повинен бути передовим у навчанні.

Серйозну увагу в дальшому необхідно буде звернути деканам і завідуючими кафедрами на істотні організаційні недоліки, виявлені при проведенні заліково-екзаменаційної сесії як з боку студентів, так і з боку окремих викладачів. Громадські організації факультетів не вижили потрібних заходів, які б забезпечили нормальне проведення екзаменів, у зв'язку з чим в ході деяких екзаменів створювалися штучні перерви, наприклад, у доцента Когана, доцента Букатевича та інших. Незважаючи на неодноразові вказівки, викладачі допускали багатьох студєнтів до складання екзаменів у верхньому одязі (доцент Ганевич, викладач Зубов, доцент Цукерман, доцент Швець старший викладач Лейбман, старший викладач Савченко та інші).

З боку деканів факультетів і факультетських партійних організацій, а також з боку завідуючих кафедрами не було організовано потрібного контролю за ходом проведення екзаменів (Мигаль—історичний факультет, Дремлюк—хімічний факультет та інші).

Під час екзаменаційної сесії були виявлені факти негідної поведінки окремих студентів, які намагались користуватися шпаргалками, як, наприклад, студент II курсу фізико-математичного факультету Тисленко на заліку з основ марксизму-ленінізму, студент IV курсу українського відділу філологічного факультету Крутіус на екзамені з діалектичного матеріалізму. Комсомольське бюро філологічного факультету обговорило негідну поведінку студента Крутіуса! прийняло правильне рішення про виведення його із складу факультетського комсомольського бюро і внесення йому суворої догани з передженням.

Студент II курсу геологічного відділу геолого-географічного факультету Степанов п'ять разів склав залік з мінералогії та петрографії старшому викладачеві Савченку.

Окрім викладачі запізнювались на екзамени, без дозволу учбової частини переносили екзамени на інший час (доцент Коган, доцент Цукерман, доцент Петрунь, доцент Ганевич, старший викладач Кравцова та інші) чи, як це було на геолого-географічному факультеті, приймали екзамени достроково (доцент Ізмайлова, старший викладач Богуценко, доценти Бурлай, Зіненберг, Захаров, старші викладачі Матвеенко, Броновицька, Коновалова та інші).

Приймаючи екзамени без відомості, деякі екземінатори не виставляли студентам незадовільних та задовільних оцінок, допускали без дозволу перескладання екзамену з метою підвищення оцінки чи неодноразове складання заліку навіть в період екзаменаційної сесії (Кривцов—фізико-математичний факультет, Мамонтова—кафедра політичної економії, Зубов—кафедра марксизму-ленинізму та інші).

Всі недоліки, наявні в нашій роботі треба рішуче викорінювати, причому не відкладаючи цю справу в довгий ящик. Справа честі всього колективу університету—відповісти ділами, тобто новими успіхами в навчанні, у політико-виховній роботі, на історичні рішення ХХ з'їзду КПРС.

Доцент С. М. КОВБАСЮК, проректор по навчальній роботі

ПЕРША СЕСІЯ

Ще зовсім недавно біля дверей багатьох аудиторій можна було побачити таку картину: до кожного, хто виходив з аудиторії, підбігали студенти і питали тільки одне: «Скільки?», а потім або поздоровляли того, хто вийшов, або співчували. Це йшла сесія—перша сесія в нашому житті. І ось вона закінчилась.

Які ж результати сесії?

Гадати не треба—треба тільки піднятись на другий поверх будинку хімфаку, де поруч з деканатом висить графік складання заліків та екзаменів.

Перше, що кидається у вічі на графіку,—це 11 прізвищ, обведених червоним олівцем. Це наші відмінники. Серед них ми бачимо Мітіну, Фурмана, Кособокову, Шнайдера, Анісімова та інших. Але є й прізвища, підkreслені чорним олівцем. Ці студенти ходять зараз засмучені. І це зрозуміло. Чого, наприклад, радіті Ковальській, яка не склали заліку з основ марксизму-ленинізму і екзамену з математики? Чого радіті Костенко, яка має задовільно з усіх

предметів? Адже вона займалась більше манікюром і перманентом, ніж науками.

Але серед цих студентів є й такі, як Тіщенко, Зинюк, Кравченко. В чому ж тут справа? А справа в тому, що вони працювали несистематично, за принципом штурмівщини. І тепер вони не знають, куди діти очі від сорому.

Комсомольське бюро груп, допомагаючи студентам, що явно відставали, забули про інших, а коли схаменулись, то було вже пізно. За 2—3 дні не можна вивчити того, на що відводиться по 2—3 місяці.

Підведемо підсумки. Перша сесія на першому курсі хімічного факультету спровалює неважне враження. Багато задовільних оцінок, є й незадовільні. Комсомольським бюро груп, студентам-відмінникам треба допомогти відстаючим, щоб другий семестр ми закінчили лише з відмінними та добрями оцінками.

В. КОЛЕСНИКОВ, староста I курсу хімічного факультету.

У ВИХОВАННІ НЕМАЄ ДРІБНИЦЬ

Громадськість університету може пишатися, що вона виховала славний загін молодих спеціалістів, які зараз трудяться на виробництві, в школі та на інших ділянках комуністичного будівництва. Переважна більшість наших випускників не лише добре працює, але й веде велику культурно-освітню роботу серед місцевого населення.

Проте ми тут хочемо зупинитися на деяких недоліках в ідейно-виховній роботі.

Звернемося до історії персоналних справ наших комсомольців за 1954—1955, 1955—1956 рр. Насамперед в очі кидається те, що число порушень комсомольської дисципліни не зменшилося.

Найбільше виключено з рядів ВЛКСМ і винесено стягнені на геолого-географічному факультеті. За два попередні роки виключені з комсомолу Баканов, Штернов, Мімрін. Багатьох винесено догани (Рябов, Фоміна). Все це цілком заслужено. Але в чому ж причина того, що комсомольська організація геолого-географічного факультету вимушена виключати з комсомолу або винесити стягнення?

СЕСІЯ ВЧЕНОЇ РАДИ ХІМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Сесія вченій ради хімфаку показала, що за минулій рік співробітники хімічного факультету досягли певних успіхів у науковій роботі. Науково-дослідна тематика всіх кафедр є актуальною і має як науково-теоретичну, так і практичну цінність.

Кафедра органічної хімії розробляє проблему зв'язку реакційної спроможності з будовою молекул.

Кафедра фізичної хімії розробляє проблему адсорбції і гетерогенного катализу.

Співробітники кафедри аналітичної хімії розробляють нові методи аналізу з застосуванням органічних реагентів.

Кафедра неорганічної хімії розробляла дві проблеми, не зв'язані між собою: 1) «Вивчення комплексних сполук», 2) «Використання місцевих глин для очистки газів». Це недолік в тематиці кафедри, тому що зусилля всіх співробітників не об'єднані для розв'язання єдиної проблеми.

Про інтересні результати наукових досліджень доповіли співробітники кафедри фізичної хімії. Доцент Овчинникова під керівництвом професора Давтяна провела дослідження окислення сірчастого ангідриду при нормальній температурі на твердих каталізаторах новим, розробленим на кафедрі рідинноконтактним методом. Результати цих досліджень частково вже надруковані в доповідях АН СРСР і прийняті до друку в журнал «Фізична хімія». Для дальшіх досліджень зібрана нова установка, яка дає можливість одночасного вивчення як адсорбції, так і окислення. Це відкриває перспективи до виявлення механізму гетерогенного катализу.

Асистент Бурштейн разом із старшим лаборантом Тихонюком і двома студентами під керівництвом професора Давтяна провів дослідження адсорбційних спроможностей одеських глин і українських бентонітів. В результаті цих досліджень було доведено, що одеська сіро-зелена глина має високу вибільну спроможність і не поступається в цьому від-

ношенні вибільним землям, що застосовуються у виробництві для рафінації рослинних жирів і трансформаторних масел.

Крім лабораторних досліджень, кафедра фізичної хімії в співробітництві з працівниками жиркомбінату провела заводські випробування по застосуванню одеської сіро-зеленої глини, як носія активатора катализатора гідрогенізації жирів. Досліди, проведені з 40 тоннами жиру, показали, що одеська глина, навіть в неактивованому стані, дає такі ж і навіть кращі результати, ніж природний зиківський трепель. Це відкриває широкі можливості для запровадження в жирову промисловість результатів дослідження.

Кафедра органічної хімії провела синтез нових складних органічних речовин і вивчила деякі фізичні константи цих речовин. Ці речовини можуть знайти застосування в медицині і парфумерії.

Співробітники кафедри аналітичної хімії вивчали аналітичні властивості однієї органічної кислоти і її солей і показали, що ці сполуки легко окисляються іонами-окислювачами, даючи при цьому різні забарвлення. Ці властивості дозволяють розробити нові методи визначення різних аніонів і катіонів. Цікаво є робота по застосуванню солей цієї кислоти для визначення іона натрію при аналізі катіонів першої аналітичної групи.

Поряд з досягненнями в науковій роботі факультету є і ряд істотних недоліків, які необхідно ліквідувати. Наприклад, закінчені роботи дуже мало публікуються в центральних журналах, а друкуються переважно в зібранках університету; закінчені роботи, що мають безпосередньо практичне значення у виробництво не запроваджуються. Для запровадження закінчених наукових робіт у виробництво необхідна ефективна допомога з боку ректорату і наукової частини університету. Наприклад, необхідні грошові асигнування для оплати праці робітників на заводі і т. д.

Кафедра намітила заходи для переворотня наявних недоліків.

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

Конференція, що недавно пройшла на кафедрі психології та педагогіки, підводила підсумки науково-дослідної роботи за 1955 рік.

Звіти про праці співробітників кафедри, виступи по доповідях на конференції свідчать про безсумнівні досягнення кафедри в галузі науково-дослідної роботи в 1955 р.

Намічений план науково-дослідницької роботи виконаний повністю і в строк. Дві роботи: «Забування як умовний рефлекс» і «Сеченов як педагог» — виконані зверху плану.

За звітний рік кафедра опублікувала 11 робіт у всесоюзних, республіканських і університетських виданнях. Недавно вийшов у світ підручник психології для вузів, затверджений Міністерством освіти УРСР. Наша кафедра є його співавтором.

Активну участь взяла кафедра психології та педагогіки у всесоюзній і республіканській конференціях, на які представила у вигляді доповідей дві виконані в минулому році роботи: «Особливості умовного рефлексу на складний мовний подразник у школяра», «Забування як умовний рефлекс». Дослідження одержали позитивну оцінку виступаючих і преси (див. «Учительську газету», журнал «Вопросы психологии», 1955, № 5, та інш.). Обидві праці опубліковані.

Кафедра організувала конференцію, присвячену 50-річчю з дня смерті І. М. Сеченова, на якій виступила з п'ятьма доповідями.

Проте в науково-дослідній роботі кафедри є і ряд недоліків, викритих на звітній конференції в порядку критики і самокритики. Поперше, деякі працівники кафедри працюють над науковою тематикою лише в другій половині року, внаслідок чого їх роботи відхилені поспішністю. По-друге, частина наукової продукції кафедри не опублікована. По-третє, невеликий штат кафедри, недостатня матеріальна база (інструментарій, книжки) створюють труднощі в проведенні ряду досліджень.

Кафедра намітила заходи для переворотня наявних недоліків.

Професор Д. Г. ЕЛЬКІН.

ТЕОРЕТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Нешодавно закінчилася теоретична конференція професорів і викладачів фізико-математичного факультету на тему: «Рух матерії в просторі і часі». На першому засіданні після короткого вступного слова керівника конференції з великою доповідю «Простір і час як форма існування матерії» виступив доцент С. І. Голуб. Він переконливо показав, як вчення діалектичного матеріалізму про просторово-часові форми матеріального буття конкретизується в сучасному природознавстві і зокрема у фізиці. Йому вдалося показати, що сучасна фізична теорія простору і часу, теорія відносності, не лише встановлює нерозривний зв'язок між ними (спеціальна теорія відносності), а й розкриває обумовленість їх фізичних і геометрических властивостей властивостями рухомої матерії (загальна теорія відносності).

З грунтовною доповідю виступив доцент Д. І. Поліщук. Він вдало підкреслив передову роль наших вітчизняних мислителів (Радішева, Чернишевського і особливо Лобачевського) в розвитку матеріалістичних уявлень про простір і час. Завершальним етапом цього розвитку є геніальна розробка В. І. Леніним діалектико-матеріалістичного вчення про простір і час.

Виступ доцента Ю. Г. Векштейна був присвячений значенню теорії відносності в сучасному природознавстві та її дослідному підтвердженю.

Останньою доповіддю першого засідання була надзвичайно цікава і змістовна доповідь професора В. П. Цесевича: «Будова і розвиток всесвіту з точки зору діалектичного матеріалізму». Доповідач яскраво змілював минулій розвиток і сучасний стан бурхузної космогонії, її застій, безперспективність і реакційність. Протиставши цьому нехильний і плодотворний рух радянської астрономічної науки, доповідач показав, як її останні чудові досягнення (відкриття і дослідження

лін дозволило виконавцям теми виділити перспективні рослини для виробничих умов Одеської області.

Доцент Н. З. Жаренко веде роботу по впровадженню ряду цінних деревно-чагарників порід в практику зеленого будівництва.

Доцент І. І. Погребняк, працюючи над проблемою підвищення продуктивності водяної миші, встановив роль деяких водоростей в живленні риб, зробив ряд пропозицій щодо зміни гідрологічного режиму лиманів з метою спрямування розвитку рослинності в потрібному напрямку.

Продуктивність лиманів, а також ставків вивчалася і співробітниками кафедри гідробіології (професор А. Р. Прендель, доцент С. Б. Гринбарт), кафедри зоології хребетних (доцент Ф. С. Замбріборщ) і зоомезею (Н. М. Петричев). В результаті цих робіт також дані рекомендації виробництву.

Професор А. Р. Прендель і старша лаборантка Н. О. Стархорська вивчили умови живлення риб в ставках деяких районів Одеської області і на основі цього зробили конкретні пропозиції про підвищення продуктивності ставків (знищення заростей очерету, розведення в ставках живого корму та ін.). Крім того, профе-

(продовження на 4-ій сторінці)

СЕСІЯ ВЧЕНОЇ РАДИ БІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

На п'яти засіданнях Ради біологічного факультету були заслушані і обговорені звіти про наукову роботу кафедр біологічного факультету і зоомузею.

У відповідності з рішеннями останніх пленумів ЦК КПРС кафедри біологічного факультету всю наукову тематику ще більше наблизили до розв'язання завдань, безпосередньо зв'язаних з виробництвом.

Значне місце в роботах факультету займають питання підвищення продуктивності сільськогосподарських рослин і тварин, ставків і водоймищ, а також питання боротьби з хворобами і шкідниками тварин і рослин. Ці теми об'єднані в чотири проблеми, очолювані професорами факультету: В. П. Тульчинською, М. О. Савчуком, І. І. Пузановим, А. І. Воробйовим.

Ряд тем був закінчений в 1955 році і по них були одержані цінні результати.

Особливий інтерес викликав звіт про наукові роботи, проведені колективом кафедри мікробіології під керівництвом члена-кореспондента АН УРСР, професора В. П. Тульчинської, по розробці методів діаг-

ностики бруцельозу. В результаті проведених досліджень зроблені цінні рекомендації для диференціації хворих і вакцинованих тварин, для встановлення типу бруцельозу у людини та інш. Одержані результати впроваджуються у виробництво. На цій же кафедрі вивчається вплив нервової системи на імунні реакції при бруцельозі (доцент О. Е. Савчук), мікрофлора коренів винограду (асистент В. М. Гуреєва) та інші питання.

Професором М. П. Савчуком в результаті багаторічної праці одержані більш продуктивні форми тутового шовкопряду. Після того, як бude зібрана достатня кількість гренів, нові форми будуть в 1956 р. передані для виробничої оцінки. Професор Савчук проводив також дослідження по регенерації кровоносних судин у тварин.

Колектив кафедри фізіології людини і тварин, керований професором Р. О. Файтельбергом, продовжує дослідження з фізіології живлення сільськогосподарських тварин. Причому одна з тем розробляється на великій рогатій худобі в умовах колгоспу.

Ряд кафедр факультету (фізіології рослин, генетики і дарвінізму, мікробіології) включився в розробку надзвичайно важливої теми, спрямованої на підвищення врожайності кукурудзи.

На кафедрі фізіології рослин в польових і вегетаційних дослідах вивчався вплив різних форм добрев на врожай кукурудзи. Доцентом М. В. Домбровською виявлено підвищення врожайності при внесені в ґрунт вапняку за рахунок засвоєння корінням рослин вуглецю. В дослідах асистента О. І. Саннікової з мікродобревами встановлено, що врожайність підвищується при внесенні в ґрунт цинку і марганцову, а бор прискорює розвиток рослин. Цінні біохімічні досліди обміну речовин у рослин кукурудзи проведени доцентом А. І. Івановською з допомогою удосконаленого нею методу паперової хроматографії. Вплив бактеріальних добрев на кукурудзу вивчався співробітниками кафедри мікробіології.

На кафедрі генетики і дарвінізму (професор А. І. Воробйов, старші викладачі О. М. Радченко і З. П. Коц) було проведено схрещування різних сортів кукурудзи, які мають на меті розробку нових методів одержання гібридного насіння, а та-кож створення високоврожайних гіб-

ридів. Одночасно кафедрою розробляються і теоретичні питання, зв'язані з біологією розвитку кукурудзи, її заплідненням. Одержані гібридні комбінації будуть досліджені в 1956 році на дослідних ділянках і в підшефному колгоспі. Крім вказаних вище тем, на цих кафедрах ведуться й інші наукові роботи.

Завідуючий кафедрою фізіології рослин професор С. І. Лебедев керує дослідженнями водорості філопори-сировини для агарового виробництва. Впроваджені нові методи дослідження, які дали дуже цікаві результати по вивченню біології філопори та фотосинтезу у рослин.

Доцент І. М. Сагайдак (кафедра генетики і дарвінізму) закінчив тему по вивченню джуту в у

МИКОЛА ІВАНОВИЧ ЛОБАЧЕВСЬКИЙ

(До 100-річчя з дня смерті)

24 лютого 1956 р. минає 100 років з дня смерті великого російського вченого Миколи Івановича Лобачевського. Ця знаменна дата широко відзначається радянською громадськістю. Досить сказати, що в середині липня цього року в Казані відбувається міжнародна конференція, присвячена цьому ювілею.

Миколі Івановичу Лобачевському належить честь відкриття неевклідової геометрії, яка зараз носить його ім'я—першої геометричної системи, відмінної від геометрії Евкліда.

Але значення цього відкриття віходить далеко за межі геометрії. Воно зробило великий вплив не лише на дальший розвиток всієї математики, але й фізики. Разом з тим, відкриття Лобачевського мало велике значення в боротьбі проти панівної тоді ідеалістичної і механістичної філософії.

М. І. Лобачевський народився 1 грудня 1792 р. в Нижньому Новгороді (нині Горький), в бідній родині дрібного чиновника. Дев'ятирічним хлопцем він був привезений матірю в Казань і з того часу до кінця своїх днів залишився тут. В Казані закінчив гімназію, а потім університет і 3 серпня 1811 р. був затверджений магістром. За наукові успіхи М. І. Лобачевському достріково, в 1814 році, було надане звання ад'юнкт-професора (доцента), а через рік—професора.

З цього часу починається його блискуча педагогічна діяльність в галузі математики, фізики та астрономії. Незабаром розпочинається й бурхлива адміністративна діяльність Лобачевського спочатку на посаді декана фізико-математичного відділу Казанського університету, члена і голови комісії по будівництву університету, а з 1827 року—на протязі 19 років—на посаді ректора Казанського університету.

Багатогранні наукові інтереси М. І. Лобачевського, але в основному вони стосуються геометрії. Вже в

М. С. СИНЮКОВ.

1817 р. ми знаходимо сліди його праці над строгою будовою основ геометрії. В 1826 р. ці розшуки завершуються геніальним відкриттям нової геометричної системи, про яке він 23 лютого доповів на факультеті. В 1829 р. Лобачевський опублікував результати своїх досліджень в статті під назвою «О началах геометрії».

Сучасники Лобачевського не зрозуміли його, не зрозуміли того, що вони були свідками перевороту в науці, і зустріли його роботу одні—повною мовчанкою, інші—образливою критикою.

Незважаючи на це, М. І. Лобачевський продовжував розробляти свою систему і публікувати статті про неї.

Багаторічна плодотворна праця Лобачевського в різноманітних галузях діяльності не одержала позитивної оцінки уряду Миколи I. Навпаки, в 1846 р. вченій фактично був усунутий від роботи в університеті.

Але ці жорстока невдачність сучасників, які не зрозуміли його нової геометрії, ні матеріальні негоди, ні родинне нещастя (смерть сина), ні, нарешті, сліпота не зломили його мужнього духу. За рік до смерті М. І. Лобачевський закінчив свій останній труд «Пангеометрія», диктуючи його своїм учням. 24 лютого 1856 р. закінчилося життя цієї великої людини.

Микола Іванович Лобачевський помер невідомим. Визнання його заслуг прийшло багато пізніше його смерті.

Радянський народ свято шанує пам'ять М. І. Лобачевського, світлий образ якого буде для радянської молоді вічним зразком того, як потрібно сміливо шукати і мужньо прокладати нові шляхи в науці, зразком беззавітного служіння нашій передовій науці, нашому народові.

М. С. СИНЮКОВ.

СЕСІЯ ВЧЕНОЇ РАДИ БІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

(Початок на 3-ій стор.).

кор Прендель виконав інші роботи, зокрема по фауні кровососних комарів Молдавської СРСР тощо.

Доцент кафедри зоології хребетних Ф. С. Замбріборщ закінчив в 1955 році роботу над трьома темами. В результаті вивчення промислових риб Дністра і Тілігульського та Хаджибейського лиманів дали практичні вказівки по підвищенню рибопродуктивності цих водоймищ, а також поліпшенню рибного промислу в них. Ці рекомендації уже використовуються рибогосподарськими організаціями. Одночасно Ф. С. Замбріборщ провів велику фауністичну роботу по вивченню риб Дністра.

Увагу членів ради привернула робота по розробці питання відгодівлі свиней мідіями в приліманських колгоспах (доцент Ф. С. Замбріборщ і доцент С. Б. Грінбарт). Попередні досліди 1955 року показали, що при годівлі мідіями можна економити концентровані корми і збільшити приріст тварин.

Ряд співробітників зоологічних ка-

федр і зоомузею (доцент А. С. Чернишенко, доцент Н. Ю. Андрієвська, старший викладач Л. Ю. Бешевлі, науковий співробітник зоомузею В. С. Губський) вивчали зараженість сільськогосподарських тварин, птиці і різними паразитами.

Робота в цьому напрямку дозволила їм зробити ряд практичних пропозицій у відношенні профілактики і боротьби з цими паразитами. Ці пропозиції, як і інші, будуть опубліковані в збірнику «Пропозиції наукових працівників ОДУ для впровадження у виробництво».

Співробітники зоомузею І. В. Березюк, В. С. Губський, Л. Ф. Назаренко, Н. М. Петрикієва, О. Я. Слободянік закінчили в 1955 р. п'ять тем.

З інтересом обговорювалась робота В. С. Губського по гельмінтофауні мисливсько-промислових риб Нижнього Дністра і дослідження ролі птахів у боротьбі з клопом-чепашкою, а також питання забагачення лісонасаджень птахами, корисними для сільського господарства.

По всіх закінчених темах співро-

БЕКТОРОВІ
ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ім. І. І. МЕЧНИКОВА
проф. С. І. ЛЕБЕДЄВУ
СЕКРЕТАРЕВІ ПАРТБЮРО
тов. М. К. СИМОНЕНКУ,
СЕКРЕТАРЕВІ
КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ
тов. О. В. БОГАТСЬКОМУ

Дорогі товариши! Ми, батьки Українчука Анатоля Григоровича, який закінчив Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова, висловлюємо свою сердечну подяку керівництву, партійній організації, КСМ організації і деканату геологогеографічного факультету, а також всьому професорсько-викладацькому складові університету за велику і кропітку роботу по навчанню і вихованню нашого сина Анатолія, за ті знання, які він здобув у стінах Одеського державного університету.

Нам радісно, що він закінчив університет з відзнакою, що труд професорсько-викладацького складу, його особиста праця, а також наша батьківська допомога не загинули марно, а дали свої позитивні результати.

Ми дякуємо нашій славній Комуністичній партії, нашій Батьківщині, які так піклуються про молодь і, зокрема, про нашого сина, завдяки чому він мав можливість успішно оволодіти передовою науковою марксизму-ленінізму і своєю спеціальністю. Це можливо лише у нас, в країні соціалізму.

Ми впевнені, що своїми практичними ділами наш син повністю вправда піклувався Комуністичної партії і Радянського уряду. Його майбутнє попереду, і він зобов'язаний все віддати своїй матері-Батьківщині, справі служіння своєму народові.

Ще раз висловлюємо наше батьківське велике спасибі всьому складові Одеського державного університету за навчання і виховання нашого сина.

З поговою і відчайдію
УКРАЇНЧУК Григорій Трохимович,
УКРАЇНЧУК Валентина Михайлівна.

комендації для запровадження в сільськогосподарське виробництво.

Внаслідок проведених досліджень колективом факультету опубліковано значне число статей як в центральних журналах, так і в збірнику праць Одеського університету. Були написані статті для Великої Радянської Енциклопедії, а також реферати по іноземній літературі (професор І. І. Пузанов, професор А. Р. Прендель).

Вчена рада відзначила також не задовільний стан матеріальної бази факультету. Кафедри біологічного факультету з кожним роком збільшують обсяг наукових досліджень, в ряді випадків вони наближаються до роботи великих самостійних науково-дослідних установ інститутів. Тимчасом умови для такої роботи на факультеті не створені. На Раді відзначалася необхідність таких міроприємств, як організація систематичного планового постачання приладами та іншим устаткуванням (кристалами, посудом), впорядкування теплиць, оранжерей, тваринника, виділення коштів на ремонт біостанції, забезпечення наукових експедицій транспортом та інше. Задоволення цих потреб є незаперечною умовою, якісного виконання великої наукової

РІДКІСНІ ФОТОГРАФІЇ І. І. МЕЧНИКОВА ТА Л. М. ТОЛСТОГО

При перегляданні старих одеських періодичних видань нашу увагу звернули на себе три цікаві фотографії, які були вміщені в ілюстративному додатку до газети «Одеські новості» від 13 червня 1909 р., — І. І. Мечников у родині Л. М. Толстого.

Коло інтересів І. І. Мечникова не обмежувалося тільки природничими науками. Він проявляв неабиякий інтерес до малювання, музики і особливо до художньої літератури.

Постійне захоплення у нього викликали твори Л. М. Толстого. Але І. І. Мечников ніколи не міг пройти мимо ряду нападок Толстого на сучасну науку. Відомо, що в одній з пізніх своїх статей про призначення науки та мистецтва Л. М. Толстой різко виступив проти вчення преволюційне походження рослинного та тваринного світу і з презирством висміював вчення про клітину, тобто найбільш видатне здобуття світової науки XIX століття.

І. І. Мечников, не відкидаючи значення титана російської літератури, з великим тактом виступив проти таких тверджень у відомій статті

Кандидат філологічних наук,

доцент М. ПАВЛЮК.

ЕКСКУРСІЯ В КИЇВ

7 лютого група наших студентів, серед яких були представники всіх факультетів, виїхала в Київ.

Зупинилися ми в гуртожитку гідромеліоративного інституту (в університеті вже почалися заняття, тому зупинитися в їх гуртожитку не було можливості). Якось мимоволіми порівнювали їх гуртожиток з нашим. Висновок був далеке не на користь нашого гуртожитку. Там і парове опалення, і газ, і телевізор, і кожного вечора під час канікул танці для студентів. Студенти після заняття мають можливість добре, корисно і весело провести свій вільний час. Тимчасом стан справ в нашому гуртожитку залишає бажати багато і багато кращого.

Жили ми в Києві строго за планом, який складався всіма студентами кожного вечора на кожний наступний день. І якщо ми, пробувши в Києві лише 8—9 днів, встигли відвідати і оглянути всі пам'ятні місця, то цим ми багато в чому зобов'язані нашим планам.

Ми побували в Києво-Печерській лаврі, в історичному музеї, музеї українського мистецтва, російського мистецтва, західного і східного мистецтва, музеї В. І. Леніна, музеї Т. Г. Шевченка. Були в стереоскопі, в широкоеcranному кінотеатрі, кілька разів відвідали країцій кіно-театр міста «Київ». В оперному театрі слухали «Тараса Бульбу» і «Сєвільського цирюльника». В російській драмі дивилися «Мораль пані

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

З приводу 90-річчя моєго життя і 65-річчя наукової і педагогічної діяльності на моє ім'я надійшло багато поздоровень, висловлювань дружніх почуттів і добрих побажань від установ, груп і окремих членів нашого університетського колективу.

Проф. А. ГОТАЛОВ-ГОТЛІБ.

ДО УВАГИ НАШИХ ЧИТАЧІВ!

РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ „ЗА НАУКОВІ КАДРИ“ ОБ’ЯВЛЯЄ КОНКУРС НА КРАЩІЙ ФОТОЕТЮД.

Тема фотоетюду обирається автором. Кращі роботи будуть вміщені в газеті.

Фотоетюди надсилали на адресу редакції.

Редактор І. М. ДУЗЬ.